

Per email verzonden

Aan

de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

E-mail: cie.ocw@tweedekamer.nl

Cc: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
De heer Dr. E.E.W. Bruins

Staatssecretaris van Primair en Voortgezet Onderwijs en Emancipatie,
mevrouw drs. M.L.J. Paul

Datum

15 november 2024

Ons kenmerk

24-129 BvW/IC/aw

Betreft / Onderwerp

reactie van de FNV op de Rijksbegroting van het Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2025

Geachte Kamerleden,

Hierbij ontvangt u de reactie van de FNV op de Rijksbegroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2025. Onze input over cultuur, media en emancipatie ontvangt u apart bij de behandeling van de wetgeving over deze onderwerpen. Deze reactie richt zich specifiek op het onderwijs, waar het kabinet aanzienlijke bezuinigingen doorvoert. Deze bezuinigingen op de onderwijsbegroting zullen een negatieve impact hebben op het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken, zoals de energietransitie en de aanpak van personeelstekorten. Innovatie en gelijke kansen worden hierdoor ernstig bedreigd.

De FNV doet een dringend beroep op de leden van de Tweede Kamer om te zorgen dat deze bezuinigingen worden teruggedraaid en roept op tot de volgende acties:

- Draai de aangekondigde bezuinigingen van een miljard euro op het hoger onderwijs en de wetenschap terug
- Heroverweeg de langstudeerdersboete
- Bezuinig niet op het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs en corrigeer de bezuiniging op het onderwijsachterstandbeleid
- Investeer in een stevig stelsel van volwasseneducatie en verhoog dit budget naar 1% van de onderwijsbegroting. Daarmee kunnen gecombineerde trajecten en van basis- en beroepsvaardigheden worden aangeboden, uitgevoerd door gekwalificeerde docenten.

- Voer geen korting op de subsidies door. Deze subsidies zijn cruciaal voor het verbeteren van de onderwijsresultaten.
- Neem maatregelen om het leraren te kort terug te dringen Handhaaf de functiemix regeling in de Randstad en regel een stagevergoeding voor studenten in alle onderwijssectoren van 750 euro
- Heroverweeg de bezuinigingen op de subsidie praktijkleren van 12 miljoen euro en het stagefonds. Ook de subsidiekorting op de SBB moet van de baan evenals de bezuinigingen op de RIF.
- De verhoging van de btw op boeken en tijdschriften van 9 naar 21 procent moet op een rechtvaardige manier worden gecompenseerd, zodat ook mbo-studenten van 18 jaar en ouder niet onterecht worden belast.

1 miljard korting in het ho

Onze samenleving schreeuwt om goed opgeleide jonge mensen om de grote en complexe vraagstukken van onze tijd aan te pakken. Toch kondigt het kabinet-Schoof bezuinigingen van een miljard euro aan op het hoger onderwijs en de wetenschap. Dit zijn de grootste bezuiniging van de afgelopen decennia. Deze bezuinigingen komen boven op de al bestaande financiële tekorten, met als gevolg meer overwerk, slechte arbeidsomstandigheden, versoberd onderwijs, arbeidsongeschiktheid en het vertrek van medewerkers. Deze bezuinigingen zijn de grootste in decennia en hebben verwoestende gevolgen voor de kwaliteit van ons onderwijs en de werkgelegenheid in deze sectoren. Nederland zal daar de negatieve effecten van ondervinden. Noodzakelijke vakgebieden en banen zullen verdwijnen. Door de afschaffing van de starters- en stimuleringsbeurzen en het fonds voor onderzoek en wetenschap, zal er veel minder tijd zijn voor wetenschappelijk onderzoek, terwijl de welvaart in Nederland daar wel grotendeels op gebaseerd is.

Langstudeerdersboete vergroot de kansenongelijkheid

De boete voor langstudeerders ontmoedigt studenten om te gaan studeren. Deze maatregel maakt voor veel jongeren studeren onbereikbaar. Vooral voor hen die werken om hun studie te bekostigen. Dit dreigt de ongelijkheid in onze samenleving verder te vergroten.

Ook andere onderwijssectoren worden de dupe

Boven op de jaarlijkse bezuiniging van een miljard euro op het hoger onderwijs moet ook het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs de komende jaren honderden miljoenen inleveren. Daarmee worden initiatieven voor meer kansengelijkheid getroffen. De geplande honderden miljoenen euro's aan bezuinigingen raken onder andere kansengelijkheid en de kwaliteit van onderwijs in regio's met lerarentekorten. Een 'verstopte' bezuiniging zit verscholen bij het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, zoals schakelklassen en zomerscholen. Het kabinet hevelt deze budgetten over naar het gemeentefonds, met een korting van 10 procent. Dat komt neer op een bezuiniging van 81 miljoen euro: 61 miljoen euro in het po en 20 miljoen in het mbo

Kabinet laat 2,5 laaggeletterden in de kou staan

Op het al veel te geringe educatiebudget wordt nog eens een efficiencykorting van 10% toegepast. Terwijl Nederland een van de weinige landen in Europa is, die vrijwel geen budget voor deze groep heeft. Het educatiebudget is in de afgelopen twintig jaar met 85% is gedaald.

342 miljoen bezuinigingen op subsidies

Bovendien komt er een bezuiniging van **342 miljoen euro** op subsidies binnen de OCW-begroting, wat gevolgen heeft voor:

- Promotiebeurzen voor leraren.
- Ondersteuning van thuiszitters.
- Bewegingsonderwijs.
- Begeleiding van leerlingen bij de doorstroom van vmbo naar havo en mbo

Leraren te kort wordt niet opgelost

Nederland zucht onder het lerarentekort. Steeds minder kinderen hebben de zekerheid van een bevoegde leraar voor de klas. En dat is funest voor hun kansen in het leven. In plaats van concrete maatregelen om het leraren te kort op te lossen zet dit kabinet het mes in de functiemix-regeling voor leraren op middelbare scholen in de Randstad, bedoeld om docenten te behouden in de regio waar de lerarentekorten het grootst zijn.

Praktijkleren komt in de knel

De geplande bezuinigingen op de subsidie praktijkleren van **12 miljoen euro** en het stagefonds betekenen dat veel mbo-studenten minder praktijkervaring kunnen opdoen. Dit is onbegrijpelijk, gezien de huidige tekorten aan gekwalificeerd personeel in veel sectoren. Daarbij is voor de SBB voor de komende jaren 12% minder budget beschikbaar en wordt aanvullend 2,5% efficiency korting op het budget doorgevoerd. Deze bezuinigen op SBB gaan ten koste van een van de kerntaken van de SBB namelijk het bevorderen van stageplekken en het bewaken van de kwaliteit van 257.000 leerbedrijven. Dit leidt tot meer risico op fraude, stagemisbruik en discriminatie. Gemiddeld vindt 60% van de mbo-opleiding plaats in de praktijk en dat kan alleen bij een erkend leerbedrijf. Ook wordt het **Regionaal Investeringsfonds** in het mbo opgeheven, dat in 2014 is opgezet om samenwerking tussen instellingen en de publieke sector te versterken.

Verhoging van btw op boeken zet mbo'ers op achterstand

Hoewel de coalitie stelt dat 'iedereen in Nederland' goed moet kunnen lezen, wordt de btw op kranten, tijdschriften en boeken verhoogd van **9 naar 21 procent**. Het kabinet trekt **60 miljoen euro** uit om deze verhoging te compenseren, maar slechts **anderhalf miljoen euro** is beschikbaar voor mbo-instellingen. Dit is alleen voor leermiddelen gericht op basisvaardigheden en tot de leeftijd van achttien jaar. De **300.000 mbo'ers van 18 jaar en ouder** blijven dus met de verhoogde kosten voor hun vakgerichte boeken zitten.

Tot slot

Om gelijke kansen te kunnen realiseren en iedereen de kans te geven om zijn of haar talent te kunnen ontwikkelen die de samenleving en economie hard nodig heeft zijn juist investeringen nodig in plaats van de voorgestelde bezuinigingen. Daarmee kunnen we daadwerkelijk een kenniseconomie en samenleven waaraan iedereen mee kan doen realiseren

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bas van Weegberg', written in a cursive style.

Bas van Weegberg
Lid dagelijks bestuur FNV